

כפעם הראשונה הציע הצייר משה גת את הסבתא שלו למכירה ב-300 ל"י. זה היה ב-1957. מוזיאון תל-אביב ערך אז את תערוכת ציוריו הראשונה של הצייר הצעיר, יליד חיפה ובוגר בצלאל. תמונת הסבתא הייתה אחת מתמונות השמן ה-ראשונות שצייר שנתיים קודם לכן, כש-היה בן 18.

למשה גת, השקט והצנוע, היה יחס מיוחד לסבתא שלו. סוף סוף היתה זו היא שקנתה לו בילדותו את מכחוליו ואת צבעיו הראשונים, באמצעותם החל לקשר קשר על הבדים עד שהפך לצייר, שהוא כיום אחד מבחירי ומפורסמי הציירים של ישראל בחו"ל.

אבל ב-1957 היו 300 לירות הרבה כסף בשביל ציור שמן של צייר בראשית דרכו, למרות שהתמונה כבר היתה תלויה במוזיאון.

הפרידה, כשנסע משה גת להשתל-מותו הארוכה במקסיקו, השתלמות שהטי-ביעה את חותמה על כל סיגנונו האמנר-תי. הוא לקח עמו את תמונת הסבתא ל-גלות. היא זכתה להיתלות בין ציוריו ה-אחרים בכל מקום בו הוצגו, כולל בבי-אנלה של מקסיקו, כמה שנים אחר-כך, כשערך תערוכת יחיד בניו-יורק, התאהב אספן פרטי בתמונת הסבתא. משה גת לא היה כבר מעוניין למכור את התמונה. הוא היה צייר מצליח שמכר ציורים ב-הצלחה ויכול היה להרשות לעצמו לשמור את הציורים אותם אהב. אבל הקונה הציע תמורת הסבתא 3000 דולאר, וזה סכום שאפילו צייר מצליח אינו יכול לעמוד בפניו.

לפני כשלוש שנים נפטרה הסבתא, ה-אמיתית, משה גת, שחזר בינתיים לחל-אביב, כצייר מבוסס שציוריו כבר נמכ-רים באלבומים אמנותיים, ביניה את ה-סבתא.

תגלית בקמרון. באחד הימים, כש-עיון בקטלוגים של הגלריות המפורסמות בעולם, המציעות למכירה ציורים של צייר-רים מפורסמים — קטלוגים אותם הוא נוהג לקבל בקביעות — הבחין כי אחת הגלריות מציעה למכרה, בין תמונות אימפרסיוניסטים ידועי שם, גם את תמו-נת הסבתא, פרי מכחולו.

גת התקשר מיד טלפונית עם הגלרייה, בתקווה שעתה יוכל לרכוש מחדש את ציור סבתו. לאכזבתו נאמר לו כי הציור כבר נמכר. לא רק זאת, אלא שהגלרייה שמרה על הכללים המקובלים, סרבה ל-גלות מי רכש אותה, רק אחרי הפצרות מרובות הסכימו בעלי הגלרייה הניו-יורק-ית להעביר מכתב שלו לרוכשי התמונה, מבלי לגלות מי הם.

גת ישב וכתב מכתב הפצרה נרגש. הוא הסביר לרוכשי הציור האלמוניים את ערכה הסנטימנטלי של התמונה לגביו, ביקש לרכשה מהם במחיר בה קנו אותה, כעבור שבועות מספר קיבל תשובה. בעלי הציור סרבו להפדר ממנו. משפחת זו משפחת הנלי מפנסילבניה, משפחת מילינורים שבאוסף האמנותי שלה נמצי-אים כאלף ציורים. לא מהמכר התפרסם אוסף זה כאשר 16 מהתמונות שבו, בשווי-של מיליון וחצי דולאר, נגנבו.

משה גת לא נכנע. הוא שב והפציר בבעלי הציור. במשך ארבעה חודשים התי-נהלה חליפת מכתבים ממושכת, בסופה הסכימו בני הנלי למכור את ציורו של גת לצייר במחיר של 3000 דולאר, ה-י מחיר בו רכשו אותו ובו מכר אותו גת לראשונה לפני 9 שנים.

השבוע, שלוש שנים אחרי שנפטרה, חזרה סבתו של משה גת הביתה, כש-דמותה בציור מזויה למשה את תחילת הקאריירה האמנותית שלו.

הייתי ג'יגולו

ואהיה פיקאסו

ישנם טיפוסים חולמים, ישנם מקווים וישנם בטוחים. רוני גולדברג שייך לטי-פוס מיספר שלוש.

ואם היום הוא בן 24, ומאחריו 36 תערוכות יחיד מכורות עד לתמונה האחר-

צייר גת והסבתא שלו שנים אחרי המוות

„הייתי בן 15, אבל נראיתי כמו בן 20. הזמנים היו ימי הביטניקים הראשון-נים בארץ, ובשבילי אילת הייתה הרבה תעסוקה והרבה חיים טובים. הייתי מדריך בסירות הזוכיות, למדתי סקי-מים, עשיר-תי מסגים לגברות זקנות ועשירות, ו-קיבלתי בתמורת אהבה, כסף והרבה נסיון. „הייתי מרקיד את הזקנות הנחמדות האלה עד שירדו בעשרה קילו. הייתי ג'יגולו, הייתי כמו מלך.

„ואז נכנס לי דבר אחד לתוך הראש, להתגייס לצבא. בגיל 17 רצתי עם צור הגיוס שקיבלתי, ובשימחה רבה התי-נדבתי, שם גילו שאני יודע לצייר, ורצו שאהיה גרפיקאי, אבל לבוא בשמונה ל-עשות אפס וללכת בארבע, זה לא בשבילי. או עשיתי כמה מהפכות, ונכנסתי לסיי-רת גולני.

„חמור!“ אחרי מלחמת ששת-הימים החליט שהוא די ותיק ודי פצוע כדי להי-שאר ביחידה קרבית, ואז בימים היפים של הסיירת החליט שהחתיכות הכי יפות בעמיר היתה לו פצצה הולנדית, וכ-חציבה היתה פצצה שווייצית, אבל בגע-תון היתה פצצה אחרת, שגרמה לו להתי-עכב שם. ולפצצה הזאת, השונה מכל האחרות, קוראים שמוליק כץ. כן, הצייר הידוע שמואל כץ. רוני ישב לידו, הסי-תכל ולמד.

ובעבר קייצי אחד, כשפרע את חובו המוסרי למשק כשומר-לילה, הכיר „פצ-צה עם שתי צמות, ג'ינס ונעלי-התעמלות, שהייתי בטוח שהיא עוד משוגעת שבאה מ-אמריקה לרחוץ כלים.“ הוא גם אמר לה-את זה, ובתגובה קיבל בעברית עסיסית בחזרה „חמור“.

אחרי כמה שבועות הם פשוט התחתנו, ומכיוון, שיומי, זה שמה של הבחורה שלא הייתה אלא ישראלית מבטן ומלידה, גרה בקנדה, נסעו לשם, להורים, וכאן התחיל עידן חדש לרוני: הוא פשוט התחיל ל-צייר. בכמויות. אקוורלים ושמן ורישומים ויפו וירושלים וצפת (הכל בקנדה והכל נמכר, נמכר, נמכר).

יובו או זיפת. לארץ הגיע רוני עם 20 דולר. איך קורה? ובכן, זו היתה הפעם האחת שלא התפרנס מציור, כי אם ניסה לפתוח בוטיק, בתוצאה „הכריוז עלי כעל פושט הרגל הצעיר ביותר בקני-דה“. אבל עם 20 הדולר הגיע לנתניה, ובי-15 תמונות כבר היה לו על מה להת-בסט לימים הראשונים בארץ.

היום הוא מדריך באוהוה את הידידים, ובעיקר את הקונים בגלריה ישראלית, ו-רוצה להקים בית-ספר לילדים כשרוניים לציור. כי ילדים חביבים עליו מכל מבקר אחר, הם פשוט אומרים לך בפרצוף יופי או זיפת. הוא גם רוצה לעשות תפאורות, ובכלל „אני רוצה להיות בן 35, ובעל שם לא פחות מפורסם מפיקאסו. ואין דבר שיכול לעמוד בדרכי“.

רונה (גם לטיב מקוויין וגם לאספני מישפחת קאמינגס, בעלי מכוניות שבי-רולט, ולאמרגן של טוני קרטיס, ולכל אלה שביום הראשון לתערוכתו שנפתחה בשבוע שעבר בת"א, קנו כבר עשר תמו-נות) הרי זה רק משום שתמיד הלך „על בטוח“, לא התפשר עם אף אחד, וכמו שהוא אומר על עצמו: „אני טיפוס קשוח“.

בגילוי-לב נדיר, ובלי גימגום אחד של חרטה, מספר רוני את הסיפור המיוחד של חייו כמו היה מדבר לתוך מיקרופון („מי יודע, אולי הידידה שלי בקנדה, ש-שמעה ממני כבר את כל הסיפורים שלי במשך ימים ולילות ארוכים, יושבת עכ-שיו וכותבת את תולדות חיי“), סיפור שמתחיל כמו כל הסיפורים מבית-הספר („הייתי התלמיד הטוב ביותר מן הסוף“), בית-הספר העממי עבר עוד איכשהו בשלום, ורוני בן 13 יצא ממנו עם ברכת המורה לציור, שאמרה לו שמלבד לציור לא יהיה טוב לשום דבר.

„היא צדקה, נרשמתי לבית-ספר מיק-צועי, ולא הסתדרתי עם אף אחד. לא עם הורי ולא עם המורים. גם לא עם התלמידים, שהיו כולם ממין זכר, משעמם מאוד. אז ברחתי מן הבית בגיל 14.“

כספירת. „היפשיתי מקום לחיות, ישנתי בגיפים פתוחים ועל ספסלים ב-שרדות. רחצתי כלים בטבריה ובחיפה, וכשהיתה לי חתיכה בתל-אביב, הייתי מלצר בתל-אביב. בחוף-הים הייתי מציל, ובתימנע עבדתי ככורה. וכך הגעתי ל-תקופת אילת שלי.“

צייר גולדברג פושט-הרגל הצעיר ביותר

Merci

לאשה המעריכה את עצמה יותר

גרבוניים · גמישונים ארכונים · אקסטרוניים

בסריגת מיקרומש מאריכת ימים

כריכות

העולם הזה

קוראים המעוניינים לרכוש את גליונות „העולם הזה“ של שנת 1970, יכולים להביא את הגליונות שברשותם למערכת „העולם הזה“, רחוב קרליבך 12, תל-אביב, בין 10 בבוקר ל-2 בעהריים.

הקוראים יקבלו במקום, תמו-רת 14 ל"י, שני כרכים, א' ו-ב' של 1970.

עבור כל גליון חפר יש לשלם 1-80 ל"י.